

DZIENNIK SUWAŃSKI

Redakcja i Administracja: ul. Kościuszki 81

SUWAŃKI

TELEFON Nr. 68

RAJONOWE BIURO P. K. G. M. 6071.

Obalony dyktator

GEN. PANGALOS

Zwycęstwo rewolucji wojskowej w Grecji

PANGALOS

po nieudanej ucieczce stanie przed sądem pod zarzutem zbrodni pospólnych

ATENY, 24.8. Na wiadomość o nowym przewrocie w Atenach dyktator Pangalos próbował uciec hydroplanem, ale z powodu odmowy obsługi musiał z tego zamiaru zrezygnować.

Pangalosi udało się zjednać komendanta krążownika „Pergamos”, który zgodził się wypłynąć na pełne morze.

Na wiadomość o ucieczce Pangalosa generał Condylis zarządził natychmiastowy pościg. „Pergamos” został dogoniony przez pancernik zaopatrzonego w

ciężką artylerię, zmuszony do zaniechania dalszej ucieczki i do poddania się.

Pangalos został aresztowany na pokładzie krążownika.

ATENY, 24.8. Pangalos wraz z sześcioma oficerami swej świty przewieziony został do Pireus, a następnie do Aten, gdzie internowano go w szpitalu wojskowym.

ATENY, 24.8. B. dyktator Pangalos postawiony będzie przed sądem najwyższym pod zarzutem zbrodni pospólnych.

Napad tłumy na Pangalosa Wykrycie nadużyć skarbowych eks-dyktatora

LONDYN, 24.8. Z Aten donoszą: w chwili gdy automobil wozący aresztowanego dyktatora Pangalosa z portu do więzienia przejeżdżał przez dzielnicę zamieszkaną przez uchodźców ze Smyrny, tłum usiłował dyktatora złizywać.

Eskorta z trudem zdołała aresztowanego obronić.

Żonę generała Pangalosa, która usiłowała uciec, aresztowano na granicy.

Nadzwyczajna komisja śledcza podała do wiadomości publicznej, iż śledztwo wykryło liczne nadużycia na szkodę skarbu popełnione przez Pangalosa i jego otoczenie.

Wyroku śmierci na Pangalosa domaga się komitet rewolucyjny

ATENY, 24.8. Z Salonik donoszą, iż tamtejszy komitet rewolucyjny domaga się kary śmierci na Pangalosa.

Wczorajsze wieczorne dzienniki przepelnione są atakami na b. dyktatora.

Liga Narodów odkłada KOSC NIEZGODY jako ostatnie danie na koniec menu genewskiego

GENEWA 24.8. Generalny sekretarz Ligi Narodów ogłasza porządek dziennej 41-go posiedzenia Rady Ligi, które rozpocznie się 29 września pod przewodnictwem Benesa.

W pierwszym miejscu obrad znajdują się sprawozdania różnych organów Ligi jak komisji mandatowej, komunikacyjnej, higienicznej, opiumowej i współpracy umy-

słowej itp., oraz sprawozdania komisarzy L. N. w Austrii i na Węgrzech o sanacji finansowej tych krajów. Dalej porządek przewiduje sprawozdanie o pożyczkach dla Grecji i Belgii, referat o położeniu finansowym w m. Gdańsk i raport o działalności komisji zarządzającej zagłębiami Saary.

Następnie Rada przystąpi do rozpatrzenia memoriału sejmiku krajpedzkiego, punkt ten postanowiony został w porządku dziennym przez Anglie, Francję, Włochy i Japonię, jako sygnatariuszy konwencji krajpedzkiej. Rząd litewski złożył już do tego punktu swe uwagi.

Na ostatnim punkcie znajduje się sprawozdanie Komisji reorganizacji Rady.

Za cenę kilku komunistów ks. Żuliński wrócił do Polski

MOSKWA, 24.8. Pomiedzy rządem sowieckim a rządem polskim doszło do porozumienia w sprawie wymiany skazanego na śmierć ks. Żulińskiego na kilku komunistów, znajdujących się w polskich więzieniach.

Pod przewodnictwem Benesa Rada Ligi Narodów zbierze się dnia 2 września

GENEWA, 24.8. 41-sza sesja Rady Ligi Narodów rozpocznie się dnia 2 września pod przewodnictwem Benesa.

W lokalach publicznych tylko po bułgarsku pod groźbą surowych kar

SOFIA, 24.8. — Tel. wł. — Wydano tu rozporządzenie, na którego mocy w lokalach publicznych wolno rozmawiać tylko po bułgarsku pod groźbą surowych kar.

Przeciw temu pogwałceniu praw mniejszości zapowiada się akcja dyplomatyczna.

Radjo zaczyna docierać wszędzie

W stryżnym wprost szwedzkim słuchanie wykładu i koncertu radiowego nie przerywa pracy.

Wielka konferencja inspektorów armji w Warszawie

Naradom generalów przewodniczy Marszałek Piłsudski

WARSZAWA, 24.VIII.

W gmachu Szkoły Podchorążych odbywa się od wczoraj pierwsza wielka konferencja wszystkich inspektorów armji, przydzielonych do nich generalów oraz wyższych oficerów sztabu generalnego.

Konferencji przewodniczy osobiście Marszałek Piłsudski jako generalny inspektor wszystkich sił zbrojnych. Biorą w niej udział inspektorowie: Żeligowski, Smigły, Skierski, Osiański, Romer, Norwid - Neugebauer, Rybak, Fara oraz generalowie Burghardt - Bukacki, Dreszer, Römmele.

Prócz tego obecni są wicemi-

strowie Konarzewski i Fabrycy, tudzież szef sztabu gener. Piłskor.

Marszałek Piłsudski po odebraniu raportu wygłosił do zebranych przeszło dwugodzinne przemówienie, informując o zakresie przyszłych prac.

Inspektorowie armji zamieszkali w gmachu Podchorążówki, gdzie także otrzymał dla siebie i swego personelu lokale biurowe.

Obrazy potrwać kilka dni, po czym czterech inspektorów odjedzie do swoich miejsc przeznaczenia (Wilno, Poznań, Lwów, Kraków) — reszta zaś zostanie na stałe w Warszawie.

Bułgaria zamyka drzwi przed Witosem i zieloną międzynarodówką

SOFIA, 24.8. Rada ministrów zakazała odbycia w Sofii kongresu słowiańskiego związku chłopskiego, który miał odbyć się 19 września.

Na kongres zgłosił przybycie słowiański przewodzący ruchowi włościński z zagranicy, między innymi: Wincenty Witos, Stefan Radicz i Milan Hodza.

Aresztowanie sekretarza Rasputina za szmugiel brylantów

WIEN 24.8. Na granicy austriacko - włoskiej aresztowano b. sekretarza osobistego Rasputina, niejakiego Simanowicza, który usiłował przemyścić do Włoch większą ilość brylantów.

Strajk angielski pod komendą Moskwy Sowiety biorą finansowanie strajku na siebie

BERLIN, 24.8. Projektowane spotkanie wystanników rządu sowieckiego z delegatami strajkujących górników angielskich nastąpiło wczoraj w Berlinie.

Sowiety wyraziły życzenie kontynuowania strajku w Anglii i gotowe są strajk ten całkowicie finansować, pod warunkiem, że na cele strajku stana emisarszysze Moskwy.

CZYTAJCE
„PRZEGLĄD SPORTOWY”
Świeży numer 34-ty.
Cena 30 groszy.

POWSTAŃCY GÓRNOŚLĄSCY piętnują Korfantego i żądają kary śmierci za nadużycia na szkodę skarbu

WARSZAWA, 24.VIII. Powstańcy górnośląscy na swem walnym zebraniu Związku w Rybniku powzięli szereg rezolucyj, w których w ostrej formie wystąpili przeciw działalności posła Korfantego i jego pisma „Polonia”, oraz przeciw walkom politycznym na Górnym Śląsku.

Rezolucja głosi, że „jednostka tak destrukcyjna, jak Korfanty musi być w imię dobra polskości wykluczona ze współpracy społecznej.

„Społeczeństwo polskie razem z powstańcami — brzmi dalej uchwala — powinno położyć kres

tej gangrenie, którą rozciąca około siebie Korfanty, a Rząd z uwagi na groźne położenie na Górnym Śląsku i stały zanik energii żywiołu polskiego musi tyle siły okazać, aby takiego szkodnika, jak Korfanty, w interesie Państwa unieszkodliwić”.

W zakończeniu powstańcy żądają rozpoczęcia walki z klikami politycznymi, które prowadzą destrukcyjną robotę, oraz kary śmierci przez powieszenie za nadużycia na szkodę skarbu.

Powstańcy żądają również zmiany nazwy ulicy Korfantego na ulicę Powstańczą.

Nowe dwie ofiary gór

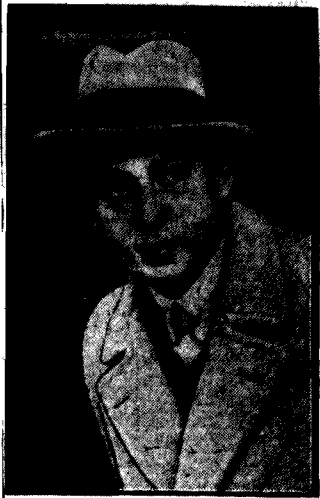
Dr. Jonasz Braun z Warszawy i Samuel Bergajsen ZAKOPANE, 24.8. Wczoraj z szczytu Mięgoszowieckiego spadł dr. Jonasz Braun, lat 30 z Warszawy i Samuel Bergajsen.

Pierwszy z nich zabił się na miejscu, drugi śmiertelnie się poranił. Zwłoki Brauna przewieziono do kosmicy w Zakopanem.

ciężko ranny Bergajsen walczy ze śmiercią w szpitalu granicznym w Zakopanem.

Dr. Braun, zamieszkały w Warszawie przy ul. Elektoralnej nr 31, był lekarzem szpitala starożytnych.

Znakomity aktor filmowy

RUDOLF VALENTINO zmarł w Nowym Jorku

GIEŁDA

WARSZAWA, 24.VIII.

Czarna giełda przetrzcuciła się całkowicie na spekulację akcjami.

Wszystkie zapasy dolarów, chowane w celach spekulacyjnych, płyną do Banku Polskiego, który płaci w swych kasach 8,97 za gotówkę, a 9,00 za cze-

ki. Na rynku akcji natomiast wielkie ożywienie i chaos. Speculanci chcą kupować wszystkie papiery, podnosząc w ciągu dnia kursy o 35 procentów.

PRYWATNE NOTOWANIA POLUDNIOWE

Wahły słabe. Akcje b. mocne. Dewizy: Berlin 2.13, Belgja (za 100) 25.00, Holandia (za 100) 363.35, Londyn (za 100) 44.00, Paryż (za 100) 26.00, Praga (za 100) 26.80, Szwajcaria (za 100) 175.00, 100) 29.65, Czerwoniec 40.30.

Akcje: B. Polski 86.25, B. Dyskontowy 8.10, B. Handlowy 4.60, B. Przem. w Lwowie 0.30, B. Zachodni 1.95, B. Zjedn. Ziemi. Polski 1.85, B. Zw. Sp. Zar. 7.00, Cerata 0.45, Kijewski 0.24, Puls 4.25, Spiess 2.50, Czestociec 1.50, Goslawice 2.10, Michałow 0.30, Warsz. Cukier 3.40, Łazy 0.19, Wysoka 2.60, Wegiel 68 i pół, Polska Nafta 0.37, Nobel 2.90, Cegielski 18 i pół, Lódz 1.05, Modrzewów 4.90, Norblin 1.11, Ostrowieckie 7.40, Parowoz 0.42, Rudzki 1.50, Starachowice 2.10, Ursus 1.10, Zieloniewski 14.25, Zawiercie 14.75, Zyrardów 14.40, Borkowski 0.92, Jabkowski 0.14, Haberbusch 7.60, Spirytus 2.20, Żegluga 0.24.

Kto dziś wygrał na loterii

TABELA WIEKSIŹNYCH WYGRANYCH 11-go DNIA CIĄGIENIA, 5-ej KLASY 13-tej LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Zł. 15,000 na nr. 35490.
Zł. 5,000 na nr. 13810.
Zł. 3,000 na nr. 16294.
Zł. 2,000 na nr. 10188 37823 48282.
Zł. 1,000 na nr. 6961 23176 53978 54377 62445.
Zł. 600 na nr. 13282 17621 21238 31627 46744 59270.
Zł. 500 na nr. 6312 9788 10268 11678 15438 29152 31111 36436 38129 41290 47821 48175 49866 51688 52646 63683.
Zł. 400 na nr. 4002 5802 6207 7391 7803 7975 11293 13943 13946 14179 16240 17402 17404 17504 21729 23379 24398 26598 31424 32700 35687 37646 39579 40015 43188 44807 45960 46259 46544 48872 51627 52074 53385 53869 56344 60148 60638 61039 63146 63460 64167 64229.

Na plaży

Baseniki s. 64.

Wielki manifestacyjny katolicki Polski

Warszawa, 24.VIII. Od najbliższego piątku poczną się, będąc w Warszawie przez cztery dni terenem wielkich manifestacji katolicyzmu polskiego, którego najwybitniejszą przedstawicielką zjedzą się do stolicy, by wziąć udział w pierwszym ogólnopolskim zjeździe katolickim i w połączonych ze zjazdem uroczystościach przewlecznia relikwii św. Stanisława Kostki. Organizacja zjazdu objęła całą Rzeczpospolitą, dopuszczając do uczestnictwa delegatów każdej parafii, każdego dekanatu, każdej diecezji, tudzież organizacji, stojących na gruncie zasad katolickich. Szacowana liczba uczestników sięga 15 do 20 tysięcy osób. Aby takim masom umożliwić udział w obradach, wybrano na miejsce zjazdu wielki hol Politechniki warszawskiej, z którego mikrofony mowy tam wygłoszone podawane będą megalonami tłumem zebranym na placu przed Politechniką. Ulice Warszawy będą w tym czasie po dwakroć świadkami wielkich uroczystości: w piątek 27 b. m. o godz. 7 wieczór wyruszy z przystani Warsz. Towarzystwa Wioślarskiego procesja z relikwiami św. Stanisława Kostki do kościoła OO. Jezuitów.

WARSZAWA, 24.VIII. Relekwiarz nieślony będzie na osobnej lekcyjce przez chłopców w wieku szkolnym, wybranych z całej Polski i mających na imię Stanisław. Najajutrz relikwie odtworzone zostaną do Rostkowa. Druga manifestacja publiczna będzie pochód, który wyruszy w niedzielę 29 b. m. o godz. 4.30 popoł. z Politechniki do Katedry św. Jana. Podczas zjazdu wydawany będzie codziennie „Dziennik Zjazdowy” pod redakcją inż. Piechowskiego, jednego z głównych organizatorów całego zjazdu.

Wobec zjazdu wydawany będzie codziennie „Dziennik Zjazdowy” pod redakcją inż. Piechowskiego, jednego z głównych organizatorów całego zjazdu.

Referat premiera Bartla

na zjeździe katolickim
Zjazd trwać będzie trzy dni. Porządek obrad przewiduje 35 referatów, a wśród nich korreferat premiera Bartla na temat walki z alkoholizmem.

ZMIANY W MINISTERSTWIE SKARBU

Fuzja dwu departamentów
W związku z reorganizacją ministerstwa skarbu departament kasowy zostanie złączony z departamentem budżetowym.

PROF. KEMMERER W GDYNI

zawieszal
urządzenia portowe
GDANSK. 23.8. Prof. Kemmerer wraz z członkami swej misji zwędził Gdynię i urządzenie budującego się portu.

W 12 rocznicę bitwy pod Mons

Obchód pierwszego starcia wojsk angielskich z niemieckimi
LONDYN. 23.8. Obchodzono tu dziś 12 rocznicę bitwy pod Mons, gdzie nastąpiło pierwsze starcie zbrojne wojsk brytyjskich z armją niemiecką.

Koniec epopei marokańskiej

Abd-El-Krim w drodze na Madagaskar
MARSYLJA. 23.8. Abd-El-Krim opuści Casablancę w dn. 28 b. m. udając się do Marsylii, skąd na pokładzie statku „Amiral Pierre” odjedzie na Madagaskar.

Za każdą markę niemiecką

ZAPŁACI BANK RZESZY
jeśli wystąpią solidarnie jego wierzyciele
Posiadacze not Banku Rzeszy niemieckiej t. zw. „Reichsbanknoten” wydanych przed 19 lutego 1919 r. zorganizowali w swoim czasie Związek wierzycieli banku Rzeszy niemieckiej. Słuszne swe pretensje Związek opiera na tej zasadzie, że Bank Rzeszy jest spółką akcyjną gwarantującą swe obligi kapitałem zakładowym, funduszem rezerwowym, wszystkimi dochodami i majątkiem ruchomym i nieruchomym. Ustawa Banku Rzeszy wyraźnie postanawia, że na wypadek gdyby Bank znalazł się w niemożności spłacenia swych zobowiązań, kanclerz Rzeszy obowiązany jest mianować kuratora dla obrony interesów posiadaczy o-

W r. 1924 Bank Rzeszy przewalutował swe akcje w stosunku 50 proc. normalnej wartości na złote marki, a więc przynajmniej w tym stosunku powinny być za spokojone pretensje jego wierzycieli, tembardziej, że w myśl ustawy mają one pierwszeństwo przed akcjonariuszami. Związek wierzycieli Banku Rzeszy posiada oddziały w Hiszpanii, w Gdańsku, Łotwie, Litwie i Estonii, obecnie zaś rozpoczyna swą działalność w Polsce, przy współdziałaniu Zrzeszenia spółdzielczego zredukowanych urzędników („Handloblok”), Warszawa, Chmielna 15). Rozpoczęto przedewszystkiem rejestrację wszystkich posiadaczy banknotów t. zw. „Reichsbanknoten”.

„Dzień oszczędności” w Polsce

w dniu 31-y października
W min. skarbu odbyło się wczoraj z inicjatywy P. K. O. pierwsze posiedzenie ścisłego komitetu dla zorganizowania „Dnia oszczędności”, wyznaczonego na dzień 31 października. Obradom przewodniczył dyrektor dep. obrotu pieniężnego

Po redukcji na niższych stanowiskach

złany dyrektorów w min. spraw wewnętrznych
WARSZAWA, 24.VIII. Jak się dowiadujemy, dotychczas w min. spr. wewn. zredukowano 32 osoby, w tem 13 kobiet. W związku z reorganizacją ministerstwa maja zajść zmiany na wyższych stanowiskach: zastąpi ma dyrektor departamentu samorządowego p. Wajsbrod i dyrektor departamentu administracyjnego p. Kozłowski.

Nowi dowódcy pułków garnizonu warszawskiego

Największy „Dziennik Personalny M. S. Wojsk.” (Nr. 33) przynosi nominacje dowódców pułków, należących do garnizonu warszawskiego. 21 p.p. objął podpułk. Surówka Edward z 45 p.p. w miejsce pułk. Żurakowskiego, który został dowódcą plechoty dywizyjnej 28 dy-

wizji warszawskiej. 30 pułk strzelków konnych — podpułk. Wyspiański z 17 dywizji plechoty. 1 pułk artylerji przeciwlotniczej pułk. Westermark z dep. III min. spr. wojsk. w miejsce podpułk. Baranowicza, oddanego do dyspozycji min. spr. wojsk.

Bezkrwawy przewrót w Grecji

Zwycięstwo rewolucji w obronie podeptanych swobód konstytucyjnych
Na kartach historii młodej republiki greckiej wypisany został nowy przewrót polityczny, przygotowany przez spisek oficerów. Rewolucja wojskowa wybuchła tym razem w obronie konstytucji państwa, zdeptanej i znieważonej przez dyktatora generała Pangalosa. Przebieg miała bezkrwawy, a uwieczniona została pełnym sukcesem. Dyktator Pangalos i wszyscy jego ministrowie zostali aresztowani, zwycięzcy rewolucjonści objęli władzę nad krajem. Państwo greckie jest najmłodszą republiką Europy. Do niedawna była Grecja monarchią konstytucyjną, na czele której stał król z duńskiej rodziny panującej. Po strasznych klęskach, poniesionych przez wojska greckie w wojnie z Turcją w Malej Azji (w latach 1921 — 1922) w grudniu 1923 Grecji wypędził króla Jerzego wraz z całą rodziną. W kwietniu 1924 w powszechnym plebiscycie naród grecki wypowiedział się za republikańską formą rządów. Admirał floty greckiej Conduriotis wybrany został prezydentem republiki. W pierwszym republikańskim gabinetzie ministrem spraw wewnętrznych, a następnie ministrem wojny został ambitny generał dywizji Teodor Pangalos. W czerwcu 1925 dokonał Pangalos zamachu stanu i ogłosił się prezydentem gabinetu. W dniu 4 stycznia 1926 zawiesił swobody konstytucyjne i ogłosił

Mina niemiecka

założona pod Traktat Wersalski
Poincaré uniemożliwił Niemcom kupno belgijskich powiatów Eupen i Malmedy

Między Niemcami i Belgią toczyły się ostatnio rokowania o sprzedaż powiatów Eupen i Malmedy. Powiaty te należały przed wojną do Niemiec. Na zasadzie zarządzanego przez Traktat Wersalski plebiscytu, przeprowadzonego w lipcu 1920 r., przypadły one Belgii. Niemcy zaprotestowały, ale Liga Narodów zatwierdziła wynik plebiscytu.

Obydwa powiaty liczą 80.000 mieszkańców. Miasto Eupen leży na ważnym szlaku kolejowym wiodącym do Leodjum, Malmedy zaś stanowi ważny klucz strategiczny w oskrzydleniu Leodjum i zdobywaniu wzgórz ardeńskich.

Wykorzystując ciekłe położenie finansowe i gospodarcze Belgii zaproponowały Niemcy rządowi w Brukseli kupno tych powiatów podobno za bieżącą cenę miliarda franków złotych. Rokowania nieoficjalne Belgii z Niemcami miały być w końcu sierpnia sfinalizowane i ta niesłychana w naszych czasach transakcja miała dojść do skutku.

Falszywe kroki p. min. Klarnera

na tajemniczych drogach i drózkach
MONOPOLU SPIRYTUSOWEGO
Opinia publiczna domaga się kategorycznie ujawnienia sprawozdania komisji rewizyjnej

WARSZAWA, 24.VIII. Nieszczęśliwie taktycznie posunięcia p. ministra Klarnera w sprawie monopolu spirytusowego, wynikały z dobrej chęci uspokojenia i zadowolenia wszystkich, dały ciekawe owoce, których dziś nikt nie chce spożyć.

Monopol spirytusowy od chwili swych narodzin jest terenem zacieklej walki dwu obozów. Jeden zmierza do rozszerzenia terenu i kompetencji monopolu, drugi — w imię interesów prywatnego przemysłu wódczanego — do ograniczenia zakresu działania tej instytucji. Wybitnym zwycięstwem drugiego obozu było powołanie na stanowisko dyrektora departamentu cel i monopolów p. Kwiatkowskiego. Nowy dyrektor departamentu od pierwszego dnia swego urzędowania starał się hamować rozwój monopolu. Oweczny minister skarbu p. Zdziechowski szedł mu na rękę. Przeciwstawiał się natomiast polityce — wyraźnie godzącej w interesy monopolu p. Podkomorski, dyrektor monopolu spirytusowego.

Przyszły wynadki majowe, teke skarbu i w drugim gabinecie prof. Bartla objął p. Klarner. P. Klarner stanął wyraźnie na stanowisku rozszerzenia monopolu i na wniosek p. Podkomorskiego podpisał rozporządzenie o dalszej realizacji ustawy o monopolu spirytusowym. Aby jednak uspokoić głosy opozycji i zwolenników dyr. Kwiatkowskiego, minister skarbu powołał komisję lustracyjną, której polecił zbadać organizację i rachunkowość monopolu. Od tego czasu zaczęły się czarne dni dla ministra skarbu. Skład komisji lustracyjnej dobrał bowiem bardzo nieszczęśliwie. Poza prezesem Obrudem, urzędnikiem i człowiekiem bezstronnym, reszta komisji została zestawiona z ludzi, związanych z przemyślem wódczanym. Już po tygodniu pracy komisji poczęły się rozchodzić początkowo w kołach sejmowych, a później i w prasie sensacyjne pogłoski o straszliwych nadużyciach i zbrodniach w monopolu. Wreszcie komisja ukończyła swe prace. Sto kilkadziesiąt stron sprawozdania i wniosków złożono ministrowi skarbu i premierowi Bartlowi. Sprawozdanie, a szczególnie wnioski okazały się niewystarczająco obiektywnymi. Prawnicy rządowi stwierdzili, że w razie oddania sprawy do prokuratora niepodobna będzie sformułować oskarżenia karnego. A tymczasem zwolennicy p.

Dług Bratniej Pomocy, to dług honorowy

O tem powinni pamiętać ci lekarze, prawnicy, nauczyciele, wysocy urzędnicy, ludzie wpływowi i niezależni, którzy przed 1906 rokiem korzystali z pożyczek na naukę

WARSZAWA, 24.VIII. Bratnia Pomoc studentów uniwersytetu warszawskiego, rozwiązując się w r. 1905 z powodu bojkotu uniwersytetu rosyjskiego przez Polaków, uchwalili przekazać swój majątek, składający się przeważnie z nieodebranych od kolegów wierzytelności odpowiedniej organizacji polskiej. Spadek ten po Bratniej Pomocy z r. 1905 należy się prawnie obecnej Br. Pomocy. Objęła ona wszystkie aktywa swej poprzedniczki i obecnie, po uporządkowaniu rachunków, przystępuje do ściągania zaległych długów. Przy przeliczeniu 1 rb. = 2.66 zł., dadzą one poważną kwotę 120.000 zł. Składa się na nią około 1500 osób — dawnych studentów uniwersytetu warszawskiego, z których wielu znajduje obecnie poważne stanowiska w życiu państwowym i społecznym i niewątpliwie nie zaniedba spłacić honorowego długu.

W oicyźnie Marconiego

pod protektoratem Mussoliniego
odbędzie się pierwszy międzynarodowy zjazd elektrotechników

Międzynarodowy związek wytwórców i nadawców energii elektrycznej mający centralną siedzibę w Paryżu, odbędzie 1-szy swój kongres w Rzymie, od 21 września do 1-go października b. r.

Członkowie rady naczelnej Związku wyrazili jednomyślnie życzenie, aby ten pierwszy kongres odbył się w stolicy Włoch, stanowiąc rodzaj holdu dla kraju, który był świadkiem narodzin elektrotechniki i obecnie stoi na czele ruchu w danym kierunku. Na prośbę przewodniczącego komitetu organizującego kongres, zgodził się Mussolini objąć honorowy nad nim protektorat.

Nocne demonstracje w Pradze

Faszyści czescy
w obronie gen. Gajdy

PRAGA, 2 8. Wczoraj wieczorem odbyły się tu olbrzymie demonstracje faszystów czeskich na rzecz gen. Gajdy, a przeciw min. Benesowski. Demonstracje trwały przez całą noc.

Zgon sławnego aktora filmowego

Rudolf Valentino zmarł w Nowym Jorku
NOWY JORK. 23.8. Zmarł artysta kinematograficzny Rudolf Valentino.

Karjera filmowa Rudolfa Valentino, która przyniosła mu światową sławę i wielkie bogactwo, przypomina opowieść z bajki. Valentino urodził się w małym miasteczku włoskim jako syn ubożego lekarza. Uczył się zle. W 23-im roku życia powędrował do Ameryki za chlebem. Został tancerzem zawodowym w dancingu

Dekret bez wartości

Rząd zamierza stworzyć
w b. Kongresówce przestarzałą instytucję i z b handlowo-przemysłowych

Rząd zamierza, jak się dowiadujemy, powołać do życia na ziemniach b. Kongresówki Izby handlowo-przemysłowej, zorganizowanej na wzór istniejących w b. zaborach pruskim i austriackim. Sprawa ta ma być załatwiona po uzgodnieniu poglądów z czynnikami gospodarczymi w drodze dekretu.

Korzyści, jakie Rząd zamierza osiągnąć przez ten dekret, będą bardzo wątpliwej wartości. Izby przemysłowe, czy handlowe są na całym świecie, również w Poznaniu i w Małopolsce instytucjami martwymi, biurokratycznymi, załatwianymi drobne półurzędowe czynności. Czy warto obciążać nowymi wydatkami skarbu państwa i życie gospodarcze tego tylko, by stworzyć instytucję, które, jak uczy doświadczenie, zgóry skazane są na zamarcie?

TAJEMNICA WOZU Z TRUPEM STARCA wyjaśniona przez sprawiedliwość „Gryps” z więzienia wydał mordercę

WARSZAWA, 24.VIII.

Sąd Najwyższy na ostatniej sesji rozpatrzył sprawę Aleksandra Chromik, oskarżonego o zabójstwo swego ojczyma Józefa Kocińskiego.

Zmarły, za namową żony swej, wdowy po śp. Chromiku, zapisał za życia cały swój majątek pastercowi.

Aleksandrowi Chromikowi i żonie jego wzmian za alimenty i pewną ordynarię.

Z biegiem czasu obowiązki alimentarne poczęły zbytnio ciążyć Chromikom. Powstały kłótnie i spory.

Do jednego z obowiązków Chromików należało dostarczanie starymu Kocińskiemu podwozy, gdy jechał do miasta.

Starowiła wybrał się kiedyś do sądu, odwołony przez żonę pastercy.

Chromikowa powróciła z tej wyprawy sama.

Bez wozu i dała znać pościeli, że po drodze napadli ich dwa draby, którzy pobili Kocińskiego.

Jakoż we wskazanym miejscu znaleziono przy drodze wóz z kołami, a na nim zwłoki starca z głową rozwaloną.

topem narzędziem. Szereg poszlak wskazywał na to, że Kocińskiego zabito zlenacka, podczas snu. Podejrzanie padło na Chromikową, która została aresztowana i po jakimś czasie stawiona przed sądem okręgowym.

Na podstawie licznych poszlak skazano ją na 8 lat ciężkiego więzienia.

Już po wyroku oskarżona usiłowała przemycić z więzienia do meża list, t. zw. gryps, który został przejęty przez policję i posłużył do

sformowania przeciw Aleksandrowi Chromikowi oskarżenia o wspólny udział w zabójstwie.

Okazało się, że czekał on na drodze i był właściwym zabójcą. Sąd skazał go na 10 lat ciężkiego więzienia.

W sądzie apelacyjnym Chromikowej zmniejszono karę do 4 lat, mężowi zaś zatwierdzono poprzedni wyrok.

Chromik próbował jeszcze szyć ściana w Sądzie Najwyższym, lecz i tu nic nie wskórał.

Chemja ratować ma ludzkość przed śmiercią głodową

Za 100 lat żyć będzie na ziemi 5 miliardów 463 miliony ludzi

Czy ziemia potrafi wyżywić ludzkość za 100 lat?

Na to pytanie szukają odpowiedzi uczeni i statystycy całego świata a horoskopy, jakie stawiają.

nie uprawniają do różowych nadziei.

W świetle cyfr wywody uczonych nabierają realnego znaczenia. Ilość mieszkańców kuli ziemskiej wzrasta w szybkim tem-

pie, przez co z każdym rokiem wytwarza się coraz

większa dysproporcja między obszarem gruntów uprawnych a rzeszami, które trzeba wyżywić.

Statystyka dostarcza niezwykle pouczających przykładów.

W roku 1810 ilość mieszkańców całej kuli ziemskiej wynosiła 682 miliony. W r. 1924, a więc w przeszło 100 lat później rozro-

sta się ludzkość do 1 miliarda 821 milionów. W przeciągu jednego wieku zatem ludność kuli ziemskiej

potrofiła się.

Jeżeli wzrost ludzkości pójdzie nadal w tym samym tempie, to za dalsze 100 lat a więc np. w r. 2026 — liczba mieszkańców kuli ziemskiej wynosić będzie

5 miliardów 463 miliony.

Skąd wziąć dla tej olbrzymiej masy środków pożywienia?

W roku 1924 było na ziemi 19 milionów 950 tysięcy km² gruntów uprawnych. Łąki, pastwiska i stępy zajmowały przestrzeń 53 milionów 900 tys. km², lasy 33 milj., 680 tys. km², pustynie, skały i góry 38 milj. 970 tys. km².

Grunta uprawne stanowią zatem zaledwie

14 proc. skorupy ziemskiej.

Drogą melioracji i zamiany pastwisk oraz terenów leśnych na ziemie orne, można oczywiście powiększyć wybitnie przestrzenie, które uprawiane nowoczesnymi metodami dadzą chleb dla rozrastającej się ludzkości.

Ale ilość ziemi uprawnej musi być z natury rzeczy ograniczona, podczas gdy rozrost ludzkości nie znajduje hamulca.

Uczeni amerykańscy widzą nadzieję ludzkości

w chemii,

która z czasem stworzyć będzie mogła nieznaną nam dziś jeszcze środki pożywienia.

A gdy nadzieje na chemję zawiodą? Przed ludzkością stanie wówczas perspektywa śmierci głodowej.

Nowy sposób leczenia cukrzycy

Wynalazek dwu doktorów francuskich

W paryskiej akademii umiejętności referowali dwaj lekarze francuscy dr. Bertrand i Machobouef wyniki swych doświadczeń z nowym środkiem leczniczym przeciw cukrzycy.

Nowy lek jest mieszaniną niklu z kobaltem i wstrzyknięty w małych dawkach, sprawdza znaczną ulgę w cierpieniach i w niektórych zaś wypadkach usunął z organizmu cukier.

Wynalazek dr. Bertranda i Machobouefa wypróbowany był w szpitalach paryskich z najlepszym wynikiem, znajduje więc niewątpliwie powszechne zastosowanie w medycynie, okazał się bowiem znacznie praktyczniejszym od insuliny.

Ile kto słów używa

Roczne dziecko 60, trzyletnie 1,000, analfabeta 3,000

Pewien uczony amerykański przeprowadził badania statystyczne z dziedziny słownictwa w stosunku do wieku osób, oraz rozdzaju zajęć.

Skonstatował on, że roczne dziecko posługuje się 60-ciu słowami, dwuletnie 400-tu, trzyletnie zaś używa już przeszło 1.000 słów, podczas gdy analfabeta tylko 3.000 do 5.000.

Największym zapasem słów rozporządzają adwokaci, lekarze oraz dziennikarze.

Przyziemna i podniebna służba pomocnicza naszej armji

Baczność! Żołnierze z psami przykłękają na prawe kolano i trwają tak w oczekiwaniu na rozkaz ruszenia z meldunkami.

Pochwalony za dobre spełnienie rozkazu owczarek meldunkowy podaje zgodnie z psią etykietą łapę swemu przewodnikowi.

Koń od niepamiętnych czasów jest wiernym towarzyszem człowieka w boju — pies w ostatnich wojnach zdobył opinię niemień wiernego i pożytecznego zwierzęcia.

W Zegrzu za Jablonną zwiędzali-Sny niezwykle interesująca sprawa z tego, że wypełniając obowiązek naraża życie.

Służba psów meldunkowych polega na docieraniu z meldunkiem tam,

gdzie człowiek nie dotrze.

Oto naprzykład wywiadowca z psem dostał się na tyły nieprzyjacielskie. Jak przesłać ważny mel-

dunek, gdy samemu trzeba jeszcze zostać? Pisze kartkę, w specjalnej tulejce przywiązuje ją do obroży psa meldunkowego. Przykłęką twarzą w kierunku, który wskazuje psu, gestem ręki nakreśla prostą drogę i łagodnie przemawia do psa. Zrozumiał... Pies

podaje łapę na pożegnanie i rusza cwałem. Przed kulami idzie kluczem, od czasu do czasu przypada do ziemi, nie zatrzymuje się nigdzie, nie zawraca na niczyje wołanie, aż zziąjanya dopadnie tego, komu oddać ma meldunek. Jego jedynego zna, jego jedynego usłucha.

Po drodze nie zwabi go nikt

nawet kęsami mięsa. Nauczono go nie brać nic z obcej ręki w ten spo-

sób, że kilkakrotnie częstowano mięsem z pieprzem.

Za to, gdy przyjdzie pora obiadu — godz. 4 i pół po poł. — w psiarni gwaro, jak tylko w psiarni być może. Gardziele wyszczekują potwornie

arje głodu, podniecanego zapachem, wiejącym z kuchni. I wreszcie — „menaż”: każdy pies otrzymuje miszkę pożywnej zupy z mięsem.

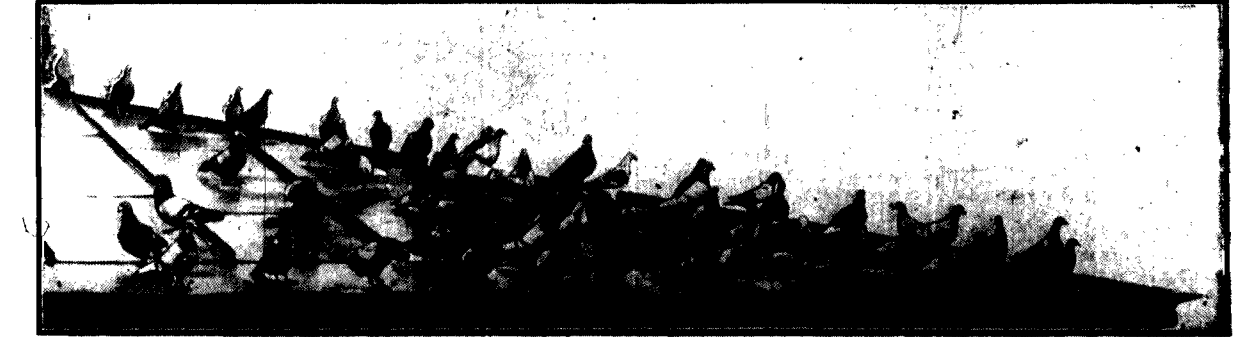
1-szy pułk łączności w Zegrzu, prócz psów meldunkowych, utrzymuje wzorową stację gołębi pocztowych, o których już niejednokrotnie ciekawie rzeczy opowiadał Czytelnikom „Expressu Porannego” por. Sowa, komendant stacji gołębi nr. 1 w Warszawie.

arje głodu, podniecanego zapachem, wiejącym z kuchni. I wreszcie — „menaż”: każdy pies otrzymuje miszkę pożywnej zupy z mięsem.

1-szy pułk łączności w Zegrzu, prócz psów meldunkowych, utrzymuje wzorową stację gołębi pocztowych, o których już niejednokrotnie ciekawie rzeczy opowiadał Czytelnikom „Expressu Porannego” por. Sowa, komendant stacji gołębi nr. 1 w Warszawie.

Rzut w górę zamiast rozkazu; pędz z meldunkiem.

Na dachu gołębnika wojskowego wypoczywa gruchająca gromada pocztarzy i pocztarek po ćwiczeniach loci.

Tajemnicze przecucie śmierci Niezwyczajny wypadek w Łodzi

W Łodzi zdarzył się w tych dniach niezwykły wypadek.

Przed dwoma tygodniami wybrał się na emigrant poważny obywatel, p. Adamski, aby w rocznicę śmierci pomodlić się na grobie swej matki. Towarzyszył mu syn dorosły i siostra.

Gdy mieli już odejść od grobu, Adamski utkwiał nagle wzrok w niebo i oświadczył, że widzi swoją matkę.

Siła zahrało go do domu, a lekarz orzekł, że stan Adamskiego jest zupełnie normalny. Mimo to pacjent uporczywie dowodził, że niebawem umrze i począł czynić wszelkie przygotowania do śmierci.

Onegdaj Adamski oświadczył że we śnie ukazała mu się matka powownie, przyzywając go do siebie. Dzieląc ten urwał za ostatni w swym życiu i spędził całą noc na modlitwie.

Wczoraj rano znaleziono go w łóżku bez życia. Śmierć zaskoczyła go nagle w czasie snu.

Wadomość tę podają dzienniki i listki.

Oszust bydgoski dr. Sawicki ścigany był już

za nadużycia w Małopolsce

W związku z aresztowaniem w Bydgoszczy kilku pośredników „operujących” w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy, okazuje się, że główny oszust, cieszący się największym zaufaniem dyrektor Banku niejaki dr. Sawicki już w r. 1920 ścigany był w Małopolsce listami gończymi za sprzeniewierzenie 180.000 koron w jednej z kooperatyw.

Wówczas zniknął on z Małopolski i znalazł przytułek w Gdańsku, skąd z kolei przeniósł się do Bydgoszczy.

Transport kłód drzewa

W jednym z największych składów drzewa w Ameryce zrzuca się duże kłody specjalnym urządzeniem na platformy.

KTO ŻYJE DŁUŻEJ

Prezydenci republik, papieże czy królowie?

Obliczenia socjologa amerykańskiego

Pewnemu amerykańskiemu socjologowi udało się zestawzić ciekawą statystykę.

Z tego zestawienia wynika, że stosunkowo najdłużej żyją prezydenci Stanów Zjednoczonych. Przeciętny wiek ich oblicza socjolog na 70 lat.

Przeciętny wiek papieży wynosi 69 lat, uczonych 67 lat, najznakomitszych literatów 64 lat. Najkrócej żyją królowie, bo tylko 53 lata.

Przy tem ciekawym zestawieniu trudno pominąć milczeniem okres najniższej wiekowej naj-

bardziej płodnej pracy sławnych ludzi.

Okres najwydatniejszej pracy przypada między 40 a 50 rokiem życia. Po roku 50 żyją przeważnie ludzie sławą lat ubiegłych, po 60 roku życia następuje wyraźny zanik twórczości.

Do rzadkich wyjątków należą ludzie, którzyby stworzyli po 60 roku życia rzecz o znaczeniu epokowym.

Do takich jednak należał genialny uczony amerykański, Edison, który mimo bardzo poważnego wieku pracuje jeszcze i może młodzieńczą werwą.

Krańcowa stacja kolejowa

Najdalej wysunięta na polskim wybrzeżu morskim stacja kolejowa — Białogłowa.

